

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Caietani Societatis Jesu

Gaetano, Alfonso

Excusa Pragæ, Anno 1668

Cap. XVI. De afflictatione corporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37359

Sorori siccis indicavit oculis, & animo prorsus conformi Divinae voluntati. Credebat enim ipse non esse deffendos eos, qui ex hac miserabili, migrant ad vitam beatam; sed illos, qui in miserijs vivunt, peccatorum cum periculo, nè æternùm se peliantur in inferno.

CAPUT XVI.

De afflictatione corporis.

AD frenandos animi affectus, dirigebat Franciscus afflictationem corporis, cui erat semper addictus, ab ipso suæ ad DEUM conversionis principio. Inde factum est, quòd animum adjecerit ad Religionem Patrum

Ca-

Capuccinorum, utpote eam, quam rebatur esse perquam asperam, ob externas austeritates. Licet verò præmissâ maturâ consideratione, & habito speciali lumine cœlesti, ut notatum est, illius loco Societatem JESU sit amplexus, moderatiorem in ejusmodi pœnitentiæ studijs, non deposuit tamen odium sui corporis, nec mutavit voluntatem ejusdem, inflictis pœnis excrucianti. Idcirco à primo, in nostram Societatem ingressus die, seriò se dare cœpit continuæ mortificationi, quâ nunquam fatigabatur, neque illam intermittebat, propter, seu occurrentium negotiorum diversitatem, seu varietatem exercitiorum, seu deni-

K 2

que

que humanam fragilitatem, semper se exhibendo vegetum, ac promptum, ad edomandos affectus animi, & vexandum corpus cilicij, flagellis, & jejunijs perpetuis, ut ferreus esse videretur, non carneus; vel quem admodum dixit de Martyribus S. Cyprianus, alienis configere membris. *Experientiâ didicit, usque adeò esse proficuum, perpetuum istum conatum sui met divexandi, ut diceret: neminem posse progredi in via virtutis, nisi satagat, singulari curâ, corruptæ naturæ vincere repugnantiam, in rebus quoque minutis, studio mortificationis; sinè qua animo concipere victoriam sui, in rebus magnis, & velle pertingere ad ex-*

cel-
sion-
tent-
ip-
occu-
tifica-
posse
lare
spon-
mon-
supp-
mus
Pro-
ac p-
liqu-
ip-
bis
prog-
tant-
sens-
Qu-

cellum sanctitatis gradum, illusionem esse amoris proprii, ac tentationem diaboli. Dum ipsi non nemo obijceret, non occurrere tam frequentes mortificationum occasiones, neque posse hominem semper invigilare ijs inquirendis; Imò, respondit, *nullum labitur temporis momentum, quo non multa nobis suppetant occasiones, si illas nolimus fugere, quas Divina nobis Providentia, ad nostrum meritum ac profectum offert. Atque si aliquando vellemus seriò nobismet ipsis vim inferre, DEI gratia nobis expeditum redderet iter, & progredieremur absque obstaculo, tantoque libentiùs, quanto magis sensuales refrenaremus appetitus. Quod documentum ipse pri-*

mus exequabatur, persuadens sibi, magnam se facere jacturam in studio perfectionis, si præterire sineret, vel momentum temporis, quo non aliquam de se ipso referret victoriam. Quia verba, signa sunt & imagines, affectuum internorum, & ex abundantia cordis, os loquitur, sæpe in suis colloquijs asseverabat, necessariam esse mortificationem ijs, qui incumbunt in salutem animarum, utnè illis adhæreat pulvis, quem ex alijs excutiunt. In hunc finem depromebat ex lectione librorum spiritualium, præsertim ex aureo libello, de contemptu mundi, nonnullas sententias, de mortificationis praxi, deque fraudibus amoris proprii scitè disse-

ren-

adens
turam
ræter.
n tem.
de se
Quia
nes, af.
ex ab.
quitur.
vera.
tifica.
t in sa.
lis ad.
lijs ex.
depro.
m spi.
aureo
uñdi,
e mor.
fraudi.
e disse.
ren.

rendo, non cedebat eximijs spi-
ritus Magistris. Placere sibi ad-
modum aiebat Regulam 12. Sum-
marij nostrarum Constitutio-
num, in qua monemur, ut quæ-
ramus continuam in rebus om-
nibus mortificationem, quoad
feri potest, nostrique abnega-
tionem: & extollebat spiritum
ac prudentiam S. Ignatij, sugge-
rentis nobis tam efficacia me-
dia perveniendi ad culmen per-
fectionis; cujus indicia sunt, de-
siderium patiendi, absque culpa
nostra, injurias, contumelias, &
mortem ipsam amore Christi,
qui nobis præit exemplo, ad
quod imitandum nos continuè
invitat. Deficiunt me verba
paria factis, quibus ipse imita-
torem se sui Servatoris proba-
vit,

vit, dum vestigijs ipsius insi-
stens, suam perpetuò tulit cru-
cem. Attribui verè illi potest
laus, quâ Ecclesia sanctum Lu-
cam Evangelistam, gratias à
DEO, per ejus intercessionem
petens, celebrat; *Qui crucis mor-
tificationem jugiter in suo corpo-
re, pro tui nominis honore porta-
vit.* Etsi autem, opinione mul-
torum, omnibus virtutibus
Franciscus noster excellere stu-
duerit, videtur tamen tulisse pal-
mam, studio mortificationis, in
cujus amore & exercitio, dici
potest, non esse inventum simi-
lem illi. Acceptabat ille om-
nia sibi à Superioribus injuncta,
amori & æstimationi propriæ
contraria, absque excusationi-
bus, ac ulla dilatione: ample-
etc

ctebatur omnes sui vincendi oc-
casiones, quas ex dictis factisve,
seu æqualium, seu inferiorum,
nanciscebatur, non responden-
do quidquam, neque semet ali-
ter vindicando, quàm silentio
& oratione. Eo insuper odio
atque conatu, quo hostis niti-
tur nocere illi, qui graviter ho-
norem ipsius & vitam offendit,
perpetuò satagebat sibi ipsi re-
pugnare ac displicere, ut sin-
gillatim quædam referam. sen-
sus suos tam rigidè custodivit,
ut multis annis nullum, quan-
tumlibet exiguum, admiserit
solatium: oculos gerebat de-
missos, quos nunquam attolle-
bat ad quidquam videndum, ni-
siurgeret necessitas. In scho-
la erat tam compositus, ut Con-

discipulos in sui admirationem raperet, atque etiam ipsi, illo conspecto, sese componerent. Eandem modestiam observabat, præcipuè in locis sacris & publicis, eratque hæc inter alias causas, quòd non notaret alienos defectus, quia non attendebat, quid alij agerent, sed sibi soli invigilabat. Eveniebat, ut, cum alij differerent de rebus, quæ pridem acciderant, & omnibus constabant, ipse unus illas ignoraret. Neque tantum non fuit cupidus rerum vanarum, vel indifferentium, sed neque spectandarum solennitatum, & apparatusum sacrorum. Certum est, quòd nunquam præsetulerit cupiditatem, neque unquam petierit facultatem vi-

den-

dendi, seu elegantis cujuspian
horti, seu magnifici palatij, seu
solennis ingressûs triremium,
Principum, vel Proregis, qua-
lium spectaculorum frequens e-
rat occasio, tum Panormi, tum
Messanæ, ubi multis annis est
moratus. Imò nec unquam
postulavit copiam egrediendi
domo, ut sanitatis causâ exspa-
tiaretur, vel inviseret templum
festo ipsius die, aut videret reli-
quias, vel res sacras, atque adeò
nec adire volebat fenestras do-
mûs, aut pergulas, ad spectan-
das ejusmodi pompas, vel ad
fruendum, aspectu ac virore,
locorum amœnorum, quæ indè
cernebantur: quando tamen
eò à Superioribus mittebatur,
quod rarò fiebat, conabatur.

cam à se recreationem amoliri,
obtentu cujuspiam excusatio-
nis: hac verò deficiente, ob-
temperabat, non immemor
mortificationis. Accepto nun-
tio de obitu Regis Catholici,
Philippi II. tota illi Sicilia, ma-
gnâ doloris ac fidelis subjectionis
contestatione, sumptuosè
parentavit. Missus erat Fran-
ciscus cum alijs ad eas exequias,
in signum amoris, ac reveren-
tiæ, quâ magnum illum regem,
nostra Societas prosequabatur.
Et quamvis in templo Cathe-
drali fuerit erecta alta pyramis,
collucens innumeris luminari-
bus, cui respondebat ornatissi-
mus apparatus, quem nobilis
Civitas Messanensis, Regi suo
addictissima, exhibuit; ac licet
fu-

funebri illi officio adesset Dux
de Macheda, tunc Prorex, stipa-
tus multis Dominis ac Ministris
Regijs, & coronâ nobilium vi-
rorum, nec non Ecclesiastico-
rum & Religiosorum, eâ ma-
gnificentâ & spectaculo, quod
omnium in se rapiebat oculos;
Franciscus ingressus Ecclesiam,
demisso capite, inter postremos
constitit, auditurus dicentem
Ecclesiasten, & elevatâ mente
in cœlum, expendensque brevi-
tatem ac miseriam vitæ nostræ,
deplorabat cæcitatem morta-
lium, qui tantis expensis, tot
corporis molestijs, tantisque
animæ periculis, conantur com-
parare modicam gloriam, in-
star floris, cum vitæ occasu mar-
cescentem: gratias DEO age-
bat,

bat, quòd calcatis mundi vanitatibus, viveret in tali Religione, ex qua fore sperabat, ut meritis sui Servatoris adjutus, migraret ad cœlum, fruiturus æternum DEO. Erant hæc considerationes consentaneæ conditioni; quâ absolutâ, pari modestiâ, nec hominum quenquam, neque rem ullam intuitus, domum repetijt, animo cœlestibus solatijs pleno. Eadem Urbs, octavâ Septembris, celebrat Natalem Virginis DEIPARÆ, suæ peculiaris Advocatæ, præcipuâ solennitate, pro suo, erga eam, singulari studio, exornâtque Ecclesiam principem exquisitè & magnificè. Dum commoraretur Franciscus in domo Tironum, vires ab infirmi-

mi.

mitate recolligens, quæ ipsi
fuit exordium vitæ æternæ; mis-
sus erat à P. Rectore, ut animum
nonnihil eâ solennitate relaxa-
ret. Quia nullum sibi excusa-
tionis locum relictum vidit, pa-
ruit: vicinus templo, aliquan-
tùm substitit, & conversus ad
Novitium suum comitem, dixit:
Intrabimusne? Respondit ille;
Ego, quod bonum tibi videbi-
tur, faciam. Tum Franciscus,
nè permissâ ipsum oblectatione
privaret, ait: *Intremus licet:* ut
tamen meritum mortificationis
referret, oculis in terram defi-
xis, se contulit ponè summam
aram, unde non conspiciebatur
apparatus, & peractâ oratione,
exivit, nullam partem versùs o-
culos attollens. Templo egres-
sus,

sus, Socium alloquens : *Exigua,*
inquit, res fuisset, vidisse appara-
tum: ex hac tamen tantilla mortifi-
catione, DEUS fructum aliquem
eliciet : uti quidem evenit; si-
quidem Sacerdos quispiam se-
cularis, cum Novitio illo con-
versans, post paucos menses af-
firmavit; multos, eo die in tem-
plo existentes, stupuisse unà, &
sensu quodam pietatis permot-
tos fuisse, ac neglecto appara-
tu, fructos novo illo modestia
spectaculo, grato æquè homini-
bus, ac DEO. Minimè erat cu-
riosus audiendi res novas, non
solum ut intelligeret ea, quæ a-
gerentur in Regno & Urbe, sed
nè quidem nostratia, quæ fie-
rent in alijs Collegijs, atque
etiam in eo, quod ipse incole-
bat;

bat;
perio
ac ad
tia.
crear
magr
que c
eam,
non c
se, ad
lenni
rarun
dum
ob c
ces.
net,
sed n
bicu
nis g
quod
susce

bat; non exquirebat, quid Superiores de subditis statuerent, ac ad nostrum regimen spectantia. Præterea, etsi multum recrearetur musicâ, quâ in seculo magnopere delectabatur, quâque callebat tum vocalem, tum eam, quæ editur instrumentis, non constat illum unquam ivisse, ad auscultandam musicam solennium Sacrorum, vel Vesperarum, à qua se absentabat, etiam dum fieret in nostris templis, ob quadraginta horarum preces. Ad odoratum quod attinet, nunquam non modò sanus, sed nè infirmus, passus est in cubiculo ullum florem recreationis gratiâ, neque est, qui sciat, quòd aliquem decerpserit, aut susceperit ab alio. Et quantum

tumvis laudaret alios, qui mus-
 eâ vel floribus se excitabant ad
 laudandum DEUM; ipse illum
 securiore hoc modo malebat
 laudare, abstinendo ab omni
 eo, quod vel minimam sensibus
 adferret oblectationem. In re-
 ficiendo corpore, singularem à
 DEO nactus erat prudentiam, nè
 transgrediretur limites temper-
 rantia, sub specie indigentia, &
 quàm rigidissimè omnem gustui
 negabat voluptatem. Com-
 memorabo hìc quædam lumi-
 na, ipsi à DEO communicata, in
 festo Purificationis Beatissimæ
 Virginis, ac instauratione voto-
 rum, de victu temperando. Ver-
 ba illius hæc sunt: *Iuxta Regu-
 lam, de cibis præscriptam, à san-
 cto Ignatio, statui eligere eos, qui*
 sunt

sunt v
 sapidi
 & ejus
 tes sen
 sitate
 sumer
 simula
 lis age
 dam o
 pocrit
 diabol
 lijs, u
 cias, q
 tas op
 stum
 magis
 scill. a
 versa
 na.
 tur si
 muta

sunt viliores, grossiores, & minus
sapidi, memor identidem Christi
& ejus Matris, utpote non fovē-
tes sensum adversus sanctam Ca-
stitatem, & ex his ipsis non plus
sumere, quàm sit necesse. Nec te
simulatus tentet pretextus, ut ve-
lis agere, quod alij ad conservan-
dam charitatem, nè videaris hy-
pocrita. Hæc enim est deceptio
diaboli; quin imò exemplo es a-
lij, ut te imitentur, si sobriè fa-
cias, quod te decet. Animadver-
tas oportet, quòd bene esse affe-
ctum erga paupertatem, multo que
magis erga temperantiam, sit dif-
ficillimum & donum DEI, quod di-
versa alia adfert perfectissima do-
na. Alibi hæc scribit: Sic igi-
tur firmiter, & perenniter, ac im-
mutabiliter statuendum est: Ca-
pe

pe, quæ tibi proponuntur, & nihil unquam aliud pete; quòd si quis te interroget, num quidquam desideres, responde: Nihil. Cibus noster est Christus crucifixus; negligenda namque sunt nobis ista, quæ indigentie duntaxat sunt accommodanda, non verò gustui. Gustus enim eò plus expetit, & affligit spiritum, quòd ei plus conceditur. Hoc ergo adamantinum tibi sit decretum. Quæ juxta communem usum Societatis tibi dantur, comede, quantum sufficit, ut satisfacias corporis necessitati. Hæc omnia, quæ cœlesti lumine collustratus sensit, ac scripsit, diligenter executioni mandavit: siquidem nihil unquam speciale petijt, quantumvis exiguum & necessarium, ob suam

in-

invaletudinem, neque cibum ullum, non ordinario more paratum, quo indignisset. Ex ferculis communibus sumebat partem deteriorem; quod gustum oblectare potuisset, nec delibabat. Si quando apponeretur quidpiam inconsuetum, id non attingebat; fructuum primitias omnes Deo offerebat. Sed quid mirum, non fuisse ab illo quaesita, edulia delicata ac sapida, qui nec sale, condimento communi & vulgari, utebatur, neque oleo vel aceto condiebat lactucas, sumendo herbas crudas ac insipidas; id quod non egit brevi tempore, sed coepit à sui tirocinij exordio, prosequutusque est semper. Rogatus, cur saltèm non affunderet

ret

ret acetum ; respondebat, ita sibi herbas videri bonas. Quod si quis responderet, id ab illo fieri vexandi sui studio, dicebat subridendo : *Si ita se res haberet, quantum, amabo, pro DEO facimus, dum sumimus lactucam non perfusam aceto?* Usque ad edomuerat gustum, ut illum penitus perdidisse videretur, nec discerneret ab invicem ciborum, vel vinorum sapes. Comedens, non absque commiseratione spectabatur, quod cibum videretur fastidire, quasi diuturno morbo confectus: utebaturque tam modico, ut dici possit, quotidie jejunasse. Cum in refectione, absque umbra singularitatis, a communi Societatis more, non posset recedere,

dere,
illius
nis
pond
sesqu
pend
bat c
& cal
deba
ditas
penè
tum
tanti
quæ
sapor
men
lomi
absti
med
ista,
semp

dere, studebat singularis esse in illius parsimonia, ac modo. Panis dimensum, ut non nemo ponderum gnarus observavit, sesqui alteram circiter unciam pendebat, paulò minùs sumebat carnis, minimùm pulmenti, & casei. Vesperi pauculas mandebat herbas crudas, non conditas, modicissimum quid, ac penè nihil carnis & casei. Potum ità attemperabat, ut vix tantillum vini inspergeret aquæ, & quod sufficeret ad aquæ saporem tollendum, quin tamen vinum perciperetur. Nihilominus, ut suam occultaret abstinentiam, inter ultimos comedendi finem faciebat. Lex ista, quam sibi tulit, quia ab ipso semper exactissimè servata, æsti-
ma-

matione est digna & laude,
Hanc nunquam violavit, quam-
vis diversi ei cibi proponeren-
tur; existimabat enim non esse
signum veræ virtutis, per inter-
perantiam vel unius diei, com-
pensare multorum dierum abs-
tinentiam, sed oportere semper
sibi esse similem in sola naturæ
spectanda indigentia. Non exi-
guam illi afferebat molestiam,
corporis conformatio ac animi,
in capiendo necessario nutri-
mento: insidebat extremitati
scamni, nunquam ulli fulcro in-
nitens, aut sese acclinans, ocu-
lis demissis, totoque corpore
composito. ut aliquid patere-
tur, suspendebat unum bra-
chium mensam inter & scam-
num, dum ejus usu opus non ha-
beret
inten-
tus
abfor-
clini-
ciatu-
quàm
suffe-
di ra-
& ter-
hora-
que
unqu-
dam
pora-
scho-
res,
quæ
rent.
cept-
post
be-

beret; non aliter lectioni erat intentus, quàm soleat, qui penitus profundâ speculatione est absorptus; videbaturque in triclinio potius sibi adsciscere cruciatum, & accelerare mortem, quàm se refocillare, vel vitam sustentare. Hanc sese reficiendi rationem tenuit quovis loco & tempore. Extra refectio- nis horam, licet invitatus, multisque precibus sollicitatus, nihil unquam sumpsit. Dum quibusdam diebus, Superiores, extemporaneum aliquid præberent scholasticis, ad reparandas vires, studiorum labore attritas, quæ deinde alacriùs resumerent, nè videretur singularis, acceptabat illud & ipse, sed clam postea seponebat, vel ad cellæ

L   pena-

penariæ curatorem deferebat: si enim id absque Superioris facultate dedisset alteri, credebatur se unam è legibus nostris violaturum, petendo verò facultatem, manifestavisset suam abstinentiam. Ità sitim tolerabat, ut nullatenus videretur obnoxius esse calori vel æstui, aut lassari itinere, laboreve ullo, quantumlibet gravi, exhausti. Nunquam visus est potum sumere, vel aquâ sibi os eluere, extra solitæ refectiois tempus, eundemque rigorem servavit in vilis feriatis diebus, quæ meritum Magistris, tum Discipulis, ad remittendam aliquantum continuam studiorum contentionem, eandemque postliminiò, majori conatu ac fructu

repe-

repetendam conceduntur. Si pro suo arbitrio egisset, nunquam è domo fuisset egressus, quod mihi ipsemer asseveravit, ad ullum recreationis locum: sed nè singularitatis notam incurreret, utque obsequeretur Superioribus, accommodabat se alijs. Eo autem pacto se gerebat in villa, tum feriâ quartâ, tum alijs diebus vacationum, ut potioem temporis partem attribueret solitudini ac orationi, quàm recreationi corporis. Horis matutinis plerumque morabatur in Sacello, ubi pluribus, sacra facientibus, vel minister, vel auditor saltèm aderat, orabat, & suo tempore, quamvis, de more, non obligaretur, discutiebat conscientiam. A prandio,

dio, nè invitantes spernere existimaretur, cantu, vel aliâ ejusmodi religiosâ remissione, animum relaxabat, quàm modestissimè colloquens, atque cum utrumlibet optimè perageret, non gaudebat sibi idcirco applaudi, nec erat, qui non intelligeret, id ab eo fieri ad exhilarandos potius alios, quàm semetipsum. Amabat convenire, quocum de rebus sacris disserteret. Elapsis duabus circiter post prandium horis, brevi in Sacello peractâ oratione, secedebat sub quasdam arbores, ibique aliquot horas dabat lectioni, vel contemplationi. Deinde precatoriam revolvebat coronam, dum tempus esset coenæ, vel abitûs. Hic erat mos illi-

illius, & DEUS, qui ipsum ductu obedientiæ invitabat in villam, non omittebat animam sui famuli, coelestibus solari illustrationibus ac affectibus, quod indicabant lacrymæ, quas interdum ab eo vidimus inter orandum profundi. Nunquam visus est in risum dissolvi, nec in verba jocosa, neque ulla signa prodere levitatis. Verbô, camporum virore, florum pulchritudine, fructuum diversitate excitabatur ad eorundem laudandum authorem, & inflam-mabatur ad contemplationem, ac desiderium coelestium deliciarum. Quod verò attinet ad res sacras & spirituales, in ijs se gerebat quàm religiosissimè. Vix unquam, seu concionem,

seu lectionem in templo, seu exhortationem domesticam audiebat sedens, aut ulli lateri innixus; ad extremam usque agritudinem Vesperis, quæ cani diebus Dominicis ac festis, in nostris Professorum domibus consueverunt, plerumque stans intererat. Dum quocumque loco, sive privato, sive publico consideret, nulli unquam fulcramento incumbebat, atque diu usus est sellâ absque reclinatorio: quâ sui vexatione, etiam se afflictabat noster P. Balthasar Alvarez, Confessarius S. Teresiae à Jesu, qui vixit & obiit, relicto post se fragrantissimo sanctitatis odore. Neque minore industriâ sectabatur incommoditatem dormiendi. Testatur

non

non nemo Patrum juratò, quòd per semestre, quo illi commune cum Francisco fuit cubiculum, nunquam illum in lecto decumbentem notaverit, neque, etsi singulari studio id observaret, visus unquam à se fuerit sternens aut componens lectum. Vespertino conscientiae examine peracto, videbat, quòd telis quibusdam rudibus se cooperiret, lumine extincto audiebat modicum strepitum, quasi culcitram extenderet: dein verò manè, quamprimùm lumen inferebatur, jam lectum spectabat compositum, & Franciscum ingenua provolutum: unde conjicit, quòd somnum capere consueverit vestitus. Affirmabat alius, qui ipsi unius anni spatio

convixit, manè adveniente excitatore, reperiri solitum genibus flexis. Non accedebat focum, nè quidem dum acerrimis frigoribus sæviret hyems; cum tamen esset complexionis delicatæ & morbidæ, atque caloris indigæ: unde in hieme illi erant manus congelatæ & nigrae, ac facies livida; etsi ardore interno pervinceret frigus externum. Adeò ipsi intumescabant manus, ut creparent ad sanguinis profusionem; admonitus autem propterea, ut aliquo uteretur medicamento; vel saltè manus lavaret aqua calidâ; subridendo placere sibi charitatem monentis ostendebat, neque tamen intermittebat suum rigorem, sed nihilominus se lavabat
fri-

frigidâ, & ab omni medicamen-
to abstinebat, non in hac tan-
tùm, verùm etiam alijs majoris
momenti ægritudinibus, quæ
non erant febriles, cujusmodi
fuit continuus capitis dolor,
imitatus sanctissimam Virginem
& invictissimam Martyrem A-
gatham, quæ medicinam carna-
lem, virgineo suo corpori, quan-
tumvis infirmo, nunquam exhi-
buit. Nasus illi, eandem ob
causam, nigrescebat, adeò, ut
persona quædam, attollens vo-
cem in publica via, dixerit: Fili,
quomodo potes vivere? quod
argutum dictum ipse sprexit.
Nullam habebat sui corporis
curam, cujus externum cultum
non nihil negligebat, ità, ut ta-
men alij ipsum ideo non abhor-

rerent, sed ejus aspectu incita-
rentur ad virtutem. Hoc vin-
cendi, ac divexandi sui ipsius
studium, tantò est admirabilius
in Francisco, quantò fuit diu-
turnius & constantius; nec e-
nim duravit paucis mensibus
vel annis, neque fuit interrup-
tum contrarijs actibus laxita-
tis, quod à religiosæ vitæ princi-
pio, seu potiùs, ex quo se toto
corde convertit ad DEUM in se-
culo, cœpit mirabili fervore,
& crevit ad ultimum usque
diem, quo beata illius anima,
victrix carnis, cœlum petijt, ad
capiendam coronam, occulti &
mirabilis martyrij incruenti,
minùsque asperi, sed longioris
ac molestioris, ut dicebat san-
ctus Bernardus, quia præterea

alijs

alijs solidis virtutibus innitebatur, præsertim obedientiæ ac demissioni animi: Siquidem non peragebat ullam vel exiguam mortificationem, sinè scitu & facultate Superiorum, aut Patrum Spiritualium; qui si ardorem illius non fuissent moderati, ipse reliquisset posteris admiranda mortificationis exempla, injecerunt verò ei frenum propter morbos, quibus semper fuit obnoxius. Nihilominus, quòd frequentes Spiritus sancti sentiret stimulos, novis illos postulatis urgere non omittebat, nè suo officio deesset, nève Spiritum DEI suffocaret, atque ut, cum non posset DEO offerre meritum mortificationis, illi immolaret sacrificium obedientiæ.

tiæ. Nescio, majore sit virtus, corpus rigidis afflictationibus exercere, ac deinde laxato eo rigore, aliquamdiu illi quietem concedere; an verò semper, retento perpetuo sui ipsius odio, idem castigare modicis, sed continuis vexationibus, negato ei vel minimo oblectamento & solatio, exemplo sanctæ Sponsæ, cujus manus ac digiti erant pleni myrrhâ probatissimâ. Hoc posterius, Magistris rerum pertinentium ad spiritum, videtur perfectius, atque tantò durior esse cruciatus, quantò est prolixior, non indulgens corpori ullam quietem: est pariter tutius, eò quòd non sit deceptionibus subjectum, & inani gloriæ; magis quoque

consentaneum profitentibus vitam mixtam, qui ut obeant alia exercitia, spectantia majus DEI obsequium & animarum auxilium, indigent viribus corporis, quæ immodicis austeritatibus facilè tum imminuuntur, tum deperduntur. Verùm utriusque generis asperitatum, exempla exhibet vita Francisci. Siquidem rigidas illas, sui ipsius divexationes multas, usurpavit in seculo, ac majores assumpturus fuisset in Religione, in qua sublimiore edoctus lumine, cognovit, quantis eluenda sint supplicijs peccata, & ardentiori ferebatur amore ad DEO placendum, odio semet habendo, & acribus poenis mulctando. Sed cum id ipsi vetitum esset à
Mo-

Moderatoribus, adjecit animum, necessitate compulsus, ad istas mitiores, docuitque, quod volenti de se referre victoriam, nunquam occasiones desint sui vincendi & excrucianti, quæ non diminuunt vires, neque subsunt vanitati, utpote occultiores, & hoc indefesso studio possit facile obtineri perfectio. Quanquam Francisco, quæ multorum fuit opinio, hoc minutarum afflictationum, adeò exquisitum & perpetuum exercitium, non minùs abbreviaverit vitam, quàm fecissent asperiores, & graviores corporis castigationes, quòdque æstimabilius est, etsi insigni, omnibus, exemplo mortificationis præluceret, sibi tamen videbatur, se idcirco
apud

apud alios quoque accusare solitus, veluti nimium amans priorum commodorum, nimiumque indulgens suis cupiditatibus; ita, ut non protulerit unquam verbum, quod à nonnullis Sanctis factum esse legimus, quo significaret se, ob inconsultos corporis cruciatus, aliquam vitæ diminutionem, passum fuisse, uti revera evenit, siquidem illam sibi irremisso illorigore, in optimo ætatis flore abruptit. Audivit aliquando legi, quod scribit P. Franciscus Arias, in tractatu de mortificatione, neminem teneri ad inquirenda omnia licita, vel meliora media, conservandæ valetudinis & vitæ, ejusve, quoad fieri potest, prorogandæ, sed sufficere

re uti medijs communibus: & quamvis nemo se possit excruciare cum notabili sanitatis detrimento, posse nihilominus eas usurpare mortificationes, quas noverit exiguum aliquod incommodum allaturas valetudini, ut propter illas non sit tam diu victurus, quàm sinè illis viveret. Quod fusiùs, peritus iste vitæ spiritualis Magister, eo loco declarat. Auditâ hac doctrinâ, Franciscus ostendit, sibi illam vehementer placere, seque ex ea capere solatium quali perfunderetur, qui censuram passus, ob doctrinam dubiam, reperiret sibi faventes solidas rationes, confirmatas à probatis Doctoribus, subjunxitque: Itâ ego quoque existimo; ac petijt sibi

sibi
nam
ctis
parv
dicta
tract
omn
direc
rioru
exen
XAV
Chri
nuæ
quar
vere
ne e
spiri
rùm
tra

sibi à lectore eandem doctrinam relegendi, sic innuendo, se factis ab illa minimè abluisse, parvique pendere aliorum de se dicta, vel iudicia, ob tam severè tractatum corpus, eò, quòd in omnibus suis afflictationibus, directionem esset suorum Superiorum sequutus: existimans exemplo nostri S. FRANCISCI XAVERII, longè suaviùs esse, Christi amore, in cruce continuæ mortificationis emori, quàm sinè illa utcunque diu vivere. Hac assiduâ sui vexatione est assequutus libertatem spiritûs, dominium sui, suorumque affectuum, nec non tranquillitatem & jucunditatem animi.

CA-